

Opisni izvještaj o aktivnostima SABA RH za 2025. godinu

Komemoracija u Jasenovcu

SABA RH i SNV temeljem sporazuma o suradnji za 2025. godinu, te u suradnji s Ministarstvom kulture i medija RH i Savjetom Spomen-područja Jasenovac, te SNV-om 22. travnja 2025. godine organizirali su komemoraciju i posjet Spomen-području Jasenovac na kojem se odavala počast svim stradalim žrtvama logora (Srbi, Židovi, Romi, antifašisti) za vrijeme NDH od 1941. – 1945., gdje se prigodnom ceremonijom skupio cijeli državni vrh, kao i predstavnici udruga civilnog društva i zainteresirani članovi tih udruga te ostali građani RH. Svrha komemoracije bila je ukazati na strahote koje su se dogodile u logoru Jasenovac, čuvati sjećanje na žrtve te se boriti protiv ksenofobije, šovinizma i povijesnog revizionizma. Posebno se istaknula potreba za očuvanjem kulture sjećanja i promoviranjem tolerancije kao temeljnih vrijednosti suvremenog društva.

Dan pobjede nad fašizmom, Dan oslobođenja Grada Zagreba i Dan Europe

SABA RH i Grad Zagreb, uz potporu SNV-a, 8. svibnja 2025. organizirali su u povodu 80. obljetnice, svečanu akademiju u Velikoj dvorani Koncertne dvorane Vatroslav Lisinski povodom Dana pobjede nad fašizmom, Dana oslobođenja Grada Zagreba i Dana Europe na kojoj se, uz prisustvo članova i izaslanika državnog vrha RH te zainteresirane građane Grada Zagreba i okolice svečanim kulturno-umjetničkim programom. Središnja poruka ovog događaja bila je podsjećanje na ustavne temelje Republike Hrvatske i modernog demokratskog društva, izborenog zajedničkim naporima Hrvata i Srba u borbi protiv fašizma tijekom Drugog svjetskog rata. Naglašena je važnost njegovanja antifašističkih tekovina kao trajnog zaloga za očuvanje slobode, jednakosti i tolerancije u društvu.

Komemoracija u Jadovnom

SABA RH i SNV, temeljem sporazuma o suradnji za 2025. godinu, 24. lipnja 2025. godine organizirali su komemoraciju za žrtve i stradale u sustavima bivših ustaških koncentracijskih logora na relaciji Gospić-Jadovno-Pag. Na komemoraciji je sudjelovao velik broj zainteresiranih građana i mladih, kao i predstavnici državne vlasti i jedinica lokalne samouprave, predstavnika udruga civilnog društva, antifašističkih udruga i pripadnici nacionalnih manjina u RH. Komemoracija je bila posvećena naglašavanju tolerancije, povijesne istine i važnosti očuvanja kulture sjećanja na stradanja civila na ovom području. Posebna pažnja posvećena je podsjećanju na potrebu suprotstavljanja svim oblicima mržnje i netolerancije.

Dani demokracije/Dan mladosti-radosti u Kumrovcu

Savez društava Josip Broz Tito Hrvatske i SABA RH, uz potporu Krapinsko-zagorske županije i Općine Kumrovec su u subotu 24. svibnja 2025. organizirali Dane demokracije u Kumrovcu. Obilježavanju je prisustvovalo preko deset tisuća građana RH i ostalih država Europe (Slovenija, Italija, Mađarska, BiH, Srbija, Austrija, Crna Gora, Sjeverna Makedonija i dr.). Kulturno- umjetnički program bio je obuhvaćen od ranojutarnjih sati. Manifestacija je imala za cilj podsjetiti na važnost zajedništva i solidarnosti kao temelja za suzbijanje netrpeljivosti i mržnje. Naglašeno je kako samo u miru i suradnji možemo rasti i razvijati se kao društvo.

Obilježavanje Dana antifašističke borbe

Vlada RH i SABA RH organizirali su 22. lipnja 2025. u Brezovici kod Siska obilježavanje Dana antifašističke borbe uz nazočnost visokih predstavnika Vlade RH, te predsjednika i podpredsjednike SABA RH i oko 950 nazočnih članova antifašističkih udruga. U sklopu obilježavanja organiziran je prigodni kulturno-umjetnički program u suradnji s Ministarstvom kulture.

Obilježavanje Dana ustanka u Srbu

U Srbu je 27. srpnja 2025. obilježen Dan ustanka povodom 84. godišnjice početka oružanog otpora protiv okupatora i ustaškog režima 1941. godine. Organizatori događaja, SNV i SABA RH, položili su vijence i održali kulturno-umjetnički program u čast ustanicima. Franjo Habulin (SABA) osudio je sve pokušaje umanjivanja značaja antifašističkog otpora te upozorio na rastući povijesni revizionizam i pojave ustaške simbolike, poput nedavnog govora dubrovačkog gradonačelnika. Istaknuo je kako se takve pojave kose s temeljnim vrijednostima Ustava Republike Hrvatske i nasljeđem antifašizma. Obilježavanje je naglasilo važnost očuvanja antifašističkih vrijednosti u borbi za tolerantno i pravedno društvo.

Komemoracija u Banskom Grabovcu

Savez antifašističkih boraca i antifašista (SABA RH) i Srpsko narodno vijeće (SNV) obilježili su 19. 07. 2025. 84. obljetnicu komemoracije u Banskom Grabovcu kod Petrinje, odnosno obljetnicu prve oružane akcije banijskih partizana i odali počast žrtvama ustaške odmazde. Akcija banijskih partizana, predvođena Vasilijem Gaćešom, izvedena je u noći na 24. srpnja 1941., a ustaška odmazda koja je uslijedila između 24. i 26. srpnja 1941. rezultirala je stradanjem 1.285 civila srpske nacionalnosti iz glinskog i petrinjskog kraja. Na skupu su govorili predsjednik SABA RH Franjo Habulin i generalni sekretar SNV-a Saša Milošević. Habulin je istaknuo da ustaška vlast nije predstavljala hrvatski narod niti je NDH bila hrvatska država.

Aktivnosti SABA RH u regijama

SABA RH je u sklopu Škole demokracije koja se održavala kao dio europskog projekta „Uloga žrtve“ organizirala Kamp za mlade u Tuheljskim toplicama od 25. do 27. travnja 2025, kao i modul predavanja „Uloga i položaj žrtve“ na Filozofskom fakultetu u Zagrebu u lipnju 2025. U sklopu navedenog projekta organizirana su i dvije zoom prezentacije u studenom i prosincu 2025.

Tijekom 2025. godine, SABA RH organizirala je i suorganizirala niz važnih komemoracija, javnih tribina i drugih aktivnosti koje su se odnosile na obilježavanje povijesnih događanja vezanih uz antifašizam, NOB (Narodnooslobodilačku borbu) i žrtve fašističkih logora. Aktivnosti su obuhvatile različite regije Hrvatske, uključujući Zagreb, Dalmaciju, Istru, Primorsko-goransku regiju, Sjeverozapadnu Hrvatsku te Slavoniju i Baranju.

Među ključnim događanjima organizirana su obilježavanja i komemoracije za različite partizanske brigade. Posebno se ističu manifestacije poput obilježavanja Dana pobjede nad fašizmom, Dana antifašističke borbe, te 81. obljetnica oslobođenja Dalmacije i oslobođenja Slatine i Virovitice. Također, organizirane su i komemoracije za žrtve Bolmanske i Batinske bitke, te desanta na Dunav.

Javne tribine i skupovi

SABA RH također je suorganizirala različite javne tribine i druge skupove: Okrugli stol - završetak Drugog svjetskog rata, 5. svibnja 2025., javna tribina i predstavljanje knjige Ante Lešaje „Zatiranje povijesne memorije“, 1. lipnja 2025., javna tribina – „Naši heroji i heroine“ 6. svibnja 2025., javna tribina – „Zaboravljena spomenička baština 27. svibnja 2025., javna tribina – „Kada je započeo fašizam“, 17. lipnja 2025.

U okviru aktivnosti posvećenih mlađoj generaciji, SABA RH održani su brojni sastanci i sjednice s različitim partnerskim organizacijama, čime su osnaženi kontakti unutar antifašističkog pokreta.

Ove aktivnosti potvrđuju kontinuirani angažman SABA RH na očuvanju sjećanja na antifašističku borbu, te na širenju vrijednosti slobode, jednakosti i demokracije.

Sudionici i korisnici

Izravni korisnici aktivnosti bili su članovi antifašističkih udruga iz cijele Hrvatske, zaposlenici, suradnici i članovi Saveza antifašističkih boraca i antifašista RH te udruge koje se bave promicanjem antifašizma i antifašističke baštine u RH (Mreža antifašistkinja Zagreb, Zajednica udruga antifašističkih boraca i antifašista Zagrebačke županije i Grada Zagreba, Srpsko Narodno Vijeće, Documenta – centar za suočavanje s prošlošću, Savez društava Josip Broz Tito Hrvatske).

Neizravni korisnici aktivnosti bili su građani i građanke Republike Hrvatske, studenti, javne institucije, udruge građana, branitelji (Narodnooslobodilački rat i Domovinski rat), međunarodne udruge koje baštine antifašizam i njihovo članstvo, gradovi i općine na teritoriju RH. Korisnici su i zajednički partneri na realizaciji EU projekta „Uloga žrtve“ koju SAVEZ provodi u suradnji sa Savezom antifašista Slovenije, Saveza antifašista Italije i Documentom.

Sve aktivnosti koje su navedena mogu se pratiti na portalima SABA RH: sabh.hr i mab.hr, te na portalnovosti.com i [Vida TV](http://Vida.TV).

Savez je izdao 3 knjige koje se mogu preuzeti u SAVEZU: prof. Dr. Sc. Ante Lešaja - „Zatiranje povijesne memorije“, Tomislav Jakić: „Pisma“ i prof. dr. Sc. Ivo Goldstein – „Hrvatska u Drugom svjetskom ratu“.

U Zagrebu, 26. veljače 2026.

Predsjednik
SABA RH

Franjo Habulin